

INDIAN SUMMER SCHOOL

28, 29 en 30 september 2016

Brussel

Project JAM - Justice And Management

Het consortium JAM - *Justice And Management* nodigt u heel graag uit op zijn *Indian Summer School* met workshops die plaatsvinden op 28, 29 en 30 september 2016 te Brussel.

Het Project JAM - *Justice And Management : the stakes for the transition to a modernized judicial* is het resultaat van een samenwerking tussen de Universiteit van Antwerpen, de Universiteit van Luik en het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie. Het maakt deel uit van het onderzoeksprogramma BRAIN-be, dat gefinancierd wordt door het Federaal Wetenschapsbeleid BELSPO. Dat onderzoek heeft tot doel het analyseren en omschrijven van de transformationele processen die de Belgische gerechtelijke en politionele organisaties vorm geven en van de minder zichtbare aspecten van de hervormingsplannen, en dit door middel van drie verschillende invalshoeken: van de externe betrokken partijen, van de korpsoversten – managers en van de mensen op het terrein.

Voor meer informatie over het onderzoeksproject: <https://incc.fgov.be/jam>

Elke dag begint met een plenaire openingszitting rond een voorstelling van een *keynote speaker*. Daarna volgen twee themasessies waar drie of vier doctoraatsonderzoekers hun bijdrage gedurende 30 minuten naar voor zullen brengen. Deze voordrachten zullen vervolgens belicht worden door één of twee externe senior onderzoekers. De gedachtewisselingen vinden plaats in het Frans of in het Nederlands (eventueel in het Engels voor degenen die dat wensen).

De inschrijvingen en de voorstellen voor een lezing dienen vóór 10 juni 2016 ingediend te worden. Zij bevatten de naam van de auteur, het instituut waartoe hij behoort, zijn e-mailadres, de keuze van workshop alsook een voorstelling van maximaal één bladzijde met het project van de bijdrage. De tekst moet in het Frans of in het Nederlands opgesteld zijn, met een interlinie van 1,15, uitgevuld, in Calibri, lettergrootte 11, met kantlijnen van 2,5 cm. Het document wordt in PDF-formaat afgeleverd. Opmerking: Ook voordrachten die andere gebieden dan Justitie en Politie bestrijken zijn welkom.

De volledige bijdragen dienen vóór september 2016 verstuurd te worden (modaliteiten volgen nog). Zij kunnen in een publicatie van het eerste semester 2017 opgenomen worden. De artikelen worden onderworpen aan een *peer reviewing* en bij voorkeur opgesteld in het Engels.

Ontdek snel ons programma...

PRAKTISCHE INLICHTINGEN

Data: 28, 29 en 30 september 2016

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan het gedetailleerd programma. Dat zal vanaf juni 2016 verspreid worden.

Adres van het evenement:

Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie
Financietoren
Administratief Centrum Kruidtuin – Zaal 1
Kruidtuinlaan 50 (ingang via de Pachecolaan)
1000 Brussel

Publiek: Doctoraatsonderzoekers in de criminologie, in de rechten, in de politieke wetenschappen en in de sociale wetenschappen, van in en buiten België.

INSCHRIJVINGSMODALITEITEN

Deelname is gratis, maar **inschrijven vóór 10 juni 2016 is verplicht** op de volgende adressen:

- valentine.mahieu@just.fgov.be
- steven.gibens@uantwerpen.be
- emilie.dupont@ulg.ac.be

Het aantal plaatsen is beperkt tot drie of vier sprekers per sessie.

De voorstellen voor een lezing dienen als bijlage bij de inschrijving verzonden te worden.

ORGANISATIECOMITÉ

Dupont Emilie (ULg) - Gibens Steven (UA) - Hubeau Bernard (UA) - Jonckheere Alexia (INCC) - Mahieu Valentine (INCC) - Mincke Christophe (INCC) - Schoenaers Frédéric (ULg) - Tange Carrol (INCC)

VOORSTELLING VAN DE WORKSHOPS

WORKSHOP 1 – 1 SESSIE

« ONDERZOEKSMETHODES IN DE RECHTSWETENSCHAP: NOOD AAN INTERDISCIPLINARITEIT? »

« Hoe zou een academisch jurist kunnen uitleggen waar rechtswetenschappelijk onderzoek over gaat en hoe het zich verhoudt tot onderzoek in 'andere' maatschappij- en gedragswetenschappen? » is de vraag die van Roermund (Van Roermund, 2005) zich stelt als hij op zoek gaat naar de eigenheid van de rechtswetenschap. Hij meent dat de vaak 'sociale' oriëntatie van de rechtswetenschap op andere dan gebruikelijke rechtsvormende actoren niet te verwarren is met een 'sociale methode' in de rechtswetenschap.

Kan de rechtswetenschap gebruik maken van de onderzoeksmethodes van andere disciplines zonder dat zij haar eigen wetenschappelijke grondbeginselen verloochent? Of mag men stellen dat de rechtswetenschap geen vaste methode kent of niet beperkt mag worden tot de loutere studie van de rechtsbronnen?

Betekent dit dat de rechtsgeleerde sociologische onderzoeksmethodes mag gebruiken zodat zij nieuwe inzichten opleveren in de rechtswetenschap en dus een vooruitgang opleveren, met het gevaar echter dat de sociale wetenschapper meent dat er sociaalwetenschappelijk onorthodox te werk is gegaan? Hierbij verwijzend naar wat Koen Raes vaststelde: 'Nu is de relatie tussen juristen en sociologen er altijd al een gewapende vrede geweest' (Raes, 1999).

Het is het debat over de betekenis en functie van interdisciplinair onderzoek met zijn structurele aandacht voor onder meer de algemene methodologie van de empirische kennisverwerving.

Moti Nissani heeft tien redenen opgesomd waarom interdisciplinariteit een must is (Nassani, 1997). Het seminarie neemt deze 10 redenen als uitgangspunt voor discussie:

1. Creativiteit vergt vaak interdisciplinaire kennis.
2. Immigranten leveren vaak waardevolle bijdragen aan hun nieuwe domein.
3. Wie op één discipline focust, maakt vaak fouten die vlotter ontdekt worden door wie vertrouwd is met twee of meerdere disciplines.
4. Er bevinden zich interessante onderzoeksdomeinen in de raakgebieden tussen de klassieke disciplines.
5. Tal van intellectuele, maatschappelijke en praktische kwesties vereisen een interdisciplinaire benadering.
6. Interdisciplinaire kennis en interdisciplinair onderzoek herinneren ons aan het Unity of Knowledge-ideaal.
7. Wie zich op meerdere disciplines richt, mag rekenen op meer flexibiliteit in zijn onderzoek.
8. Meer dan wie op één discipline focust, ervaren onderzoekers die zich op meerdere disciplines richten, vaak het intellectuele equivalent van een reis naar nieuwe landen.
9. Onderzoekers die zich op meerdere disciplines richten, kunnen communicatielacunes in de moderne academische wereld helpen dichten, om zo de enorme intellectuele rijkdom te benutten voor meer maatschappelijke rationaliteit en rechtvaardigheid.
10. Door bruggen te bouwen tussen gefragmenteerde disciplines kunnen wetenschappers die zich op meerdere disciplines richten, een rol spelen in de verdediging van de academische vrijheid.

WORKSHOP 2 – 1 SESSIE

« DE ROL VAN DOCUMENTANALYSE EN OBSERVATIE IN HET ONDERZOEK NAAR HET LEVENDE RECHT »

In dit seminarie gaan we dieper in op twee kwalitatieve onderzoeksmethodes die voor de rechtswetenschap interessant zijn. Dit zijn de documentanalyse en de observatie.

In de eerste plaats is er de documentanalyse. In het werkpakket toegang tot het recht (BELSPO-onderzoek) is de eerstelijnswerking van de justitiehuizen in kaart gebracht via een analyse van de jaarverslagen van de laatste 5 jaren. Dit bracht interessante gegevens op. Nochtans was deze analyse op zichzelf niet voldoende. Om een volledig beeld te krijgen is ook een analyse gemaakt van de SIPAR-databank, die bestaat uit data ingevoerd door de justitieassistenten en zijn er diepte-interviews afgenomen. De centrale vraag is dan wat de voordelen en nadelen van documentanalyse zijn? Nochtans willen we ook verder kijken en zien hoe de rechtswetenschap die zich ook focust op het analyseren van hoofdzakelijke publieke documenten, zoals voorbereidende werken, arresten en rechtsleer te werk gaat. En in welke mate kunnen sociaalwetenschappelijke methodes de rechtswetenschap hierbij van nut zijn?

Een tweede topic is de observatie. In het werkpakket toegang tot het recht (BELSPO-onderzoek) zijn de advocaten geobserveerd die juridische eerstelijnsbijstand verlenen in een voor hen onnatuurlijke setting, nl. een inloopcentrum van een CAW (welzijnsorganisatie). Over observatie als onderzoeksmethode is er al heel veel geschreven. Verwijzend naar Doornbos kan men stellen dat er vb. heel wat literatuur is over de resultaten van observatieonderzoek in de rechtszaal, maar over de methodologie is er naar haar weten geen echte wetenschappelijk bijdrage voor handen. Haar pleidooi is dat er dus voor specifieke thema's in de rechtssociologie en dus voor observaties in bepaalde locaties nood is aan specifieke methodologische onderbouwing. Voor deze onderbouwing hanteert zij 7 stappen of criteria voor een onderbouwde methodologie: (1) het doel van de observatie, (2) de kracht en beperkingen van deze methode, (3) de vraagstelling, (4) de rol van de onderzoeker, (5) de voorbereiding, (6) de uitvoering van de observatie en (7) de verslaglegging (Doornbos, 2014). Toegepast op het onderzoek naar de toegang tot het recht, rijst de vraag naar de specifieke methodologie voor het observeren van advocaten in een voor hen vreemde setting zoals het sociaal werk. Wat als de observator tevens praktijkjurist is? De praktijkjurist doorleeft dagelijks het recht, maar is hij dan ook nog wel een goede observator van dit recht en haar toepassing? En wat met de jurist als onderzoeker- observator in de domeinen waarin hij zelf gespecialiseerd is? Wat houdt een goede observatie dan in?

WORKSHOP 3 – 2 SESSIES

« WELK ANALYSEKADER OM DE VERANDERING IN DE GERECHTELIJKE INSTANTIES TE BEGRIPEN? »

De Hervorming van de Politiediensten van 1998... De Optimalisering van de Politiediensten... De recente hervorming van Justitie... Het is een feit dat alle gerechtelijke instanties ingrijpende veranderingen hebben ondergaan en dat overgangspannen voorzien zijn, op diverse vlakken: op bestuurlijk, wetgevend, organisatorisch,... niveau. Deze veranderingen brengen substantiële wijzigingen aan in hun werkwijze. Het lijkt interessant deze te bevragen om de aard en de impact ervan te begrijpen. Dan rijst de vraag: aan welk analyserooster, aan welk leesniveau voorrang verlenen? De literatuur biedt veel keuze: van de Actor-netwerktheorie over de Sociologie van beheersinstrumenten tot Change Management, de voorbeelden zijn legio. Tijdens deze workshop zijn wij van plan ruimte te laten om deze talrijke analyseroosters te ontdekken en te begrijpen en de relevantie ervan aan te tonen, aan de hand van concrete voorbeelden vanuit een reële context.

De verwachte bijdragen beschrijven in detail het doel van de bestudeerde hervorming, het gekozen analysekader. Ze geven één of meer empirische voorbeelden die de operationele aard van het rooster aantonen of, a contrario, wijzen op de toepasselijke moeilijkheden.

WORKSHOP 4 – 1 SESSIE

« DE (TE) GROTE INFORMATIESTROOM BEHEREN IN DE INDUCTIEVE ANALYSE »

Deze workshop geeft de onderzoekers/doctoranten de mogelijkheid de klassieke moeilijkheden van inductieve onderzoekwerkzaamheden te bespreken, meer bepaald deze die voortvloeien uit de productie van materiaal dat vaak overmatig kan worden verwerkt en geanalyseerd.

In dat opzicht moet de onderzoeker die hiermee geconfronteerd wordt vaak een vrij hedendaags kwaad aanpakken: het beheren van een massale hoeveelheid informatie die verkregen wordt door het aannemen van een open houding tegenover zijn onderwerp.

Tussen de methodologische recepten die *a priori* altijd duidelijk lijken en de dagelijkse uitvoering ervan voelt de onderzoeker zich vaak ontredderd en geïsoleerd.

De workshop wil een plaats van uitwisseling zijn van de « interne keuken » bij deze praktische uitvoeringen van inductieve methoden en, zo veel mogelijk, een theoretische voorstelling van methodologische benaderingen vermijden. De deelnemers worden dus uitgenodigd om hun ervaringen inzake aanpassing aan deze inductieve benaderingen, hun moeilijkheden, zelfs hun angsten tegenover de massa aan verzamelde gegevens voor te leggen.

Deze workshop richt zich tot onderzoekers die zich in diverse stadia van de verwerking en van de analyse van hun gegevens bevinden. Hun inbreng kan dus slaan op zowel actuele als opgeloste problemen.

WORKSHOP 5 – 1 SESSIE

« DE CARTOGRAFIE VAN ACTOREN »

Talrijke onderzoeksprojecten streven ernaar een cartografie van de actoren op te maken, maar slechts enkele onderzoekers blijven stilstaan bij het begrip cartografie. Wij willen dit begrip ter discussie stellen, alsook het gebruik ervan als onderzoeksmethode.

Welk licht werpt een aanpak gebaseerd op de ruimtelijkheid op het onderzoek? Wat zijn de structureringen van de ruimtelijkheden die kunnen oprijzen uit het terrein? Hoe kunnen de grenzen en verstrengelingen ervan, de gemeenplaatsen waar de actoren tot interactie komen, de tussenruimten waarin de activiteit zich ontwikkelt in vraag worden gesteld? Hoe kan er verslag uitgebracht worden over de interacties van talrijke ruimtelijkheden, zowel fysieke als niet-fysieke (plaatsen, vaardigheden, formele hiërarchieën, dossiers, enz.)?

In deze betekenis is het duidelijk dat cartografie niet gericht is op het vastleggen van onderwerpen op een punt van een of meerdere « kaarten » (wat is tenslotte een kaart). Het gaat daarentegen om « het opvangen van lijnen, bewegingen, een krachtenplan » (Kastrup, 2015), maar ook om het uitbrengen van een verslag over wat zich onderling in de diverse ruimtelijkheden afspeelt. De aandacht gaat naar de actoren zelf, naar de wijze waarop zij de ruimte innemen en laten evolueren, waarop zij zich organiseren en de toepassingen omzetten, waar zij tot interactie komen... en niet zozeer naar de wijze waarop zij officieel in organogrammen opgenomen en geplaatst zijn die noodzakelijkerwijs geen gelijke tred houden met de realiteiten ter plaatse.

De voor deze workshop verwachte bijdragen stellen de opbouw van dergelijke cartografieën van de actoren in vraag, zoals dat gebeurt vanaf de toegang tot het terrein. Op welke identiteiten baseert de onderzoeker zich om de actoren die hij wil bestuderen te identificeren, benoemen en inventariseren? Op welke indicatoren doet hij een beroep om hun interacties en veelvoudige indelingen te beschrijven, te analyseren en daarover verslag uit te brengen? Op welke conceptuele en technische instrumenten doet hij een beroep? Welke weergaven brengt hij voort?